

Nærings- og fiskeridepartementet
Klima- og miljødepartementet

Deres ref.	Deres kontaktperson	Vår ref.	Vår kontaktperson	Dato
			Martin Eggen	28.08.2019

Oppdrettskonsesjoner må inneholde vilkår om ikke å skyte sjøfugler

Norsk Ornitologisk Forening (NOF) og Naturvernforbundet har de siste årene jobbet med en rekke saker der kommuner gir skadefellingstillatelse til skyting av ulike typer sjøfugler ved oppdrettsanlegg. Storskarv, gråhegre og måkearter er gjengangere. Siden det ikke finnes et sentralt register for skadefellingstillatelser, kjenner vi ikke omfanget av skyting av sjøfugler. Med tanke på å få en riktig vurdering av den totale belastningen på artene involvert, samt muligheten for å oppdage og evt. påklage vedtak, anser vi dette å være uansvarlig naturforvaltning.

Det er grunn til å tro at omfanget ikke er ubetydelig. At vilkårene i skadefellingsforskriften om tilstrekkelige forebyggende tiltak og betydelig økonomisk skade i skadefellingsforskriften ofte brytes av kommunale saksbehandlere, gjør situasjonen uholdbar. Dagens praksis er på vei til å bli et stort omdømmeproblem for næringen selv. Etter hvert som det blir gitt flere konsesjoner langs norskekysten vil problemet øke, og være en kilde til konflikt både ved oppdrett av fisk og skjell. I lovverket framgår det klart at oppdrettsselskapene skal ha gjort alt de kan for å hindre konflikt med naturinteresser. Enhver næringsvirksomhet må utøves med en respektfull og på minst mulig inngripende måte overfor naturlig forekommende arter. Anlegg som hindrer sjøfugler i å komme i kontakt med det produktet som produseres (fisk, skjell etc.) vil løse næringens miljøutfordring på dette området. Oppdrettsnæringen kan ikke være i konstant konflikt med stedegne arter i sine produksjonsomgivelser, i en allmenning som kun er til låns. Dessverre ser vi at flere kommuner fortsatt tillater skyting av sjøfugler, også rødlistede arter som ærfugl (nær truet, NT).

Etter vårt skjønn er det på tide at oppdrettsnæringen bare får tildelt konsesjoner med vilkår som avviser skyting. Det vil være et insentiv for næringen til å utvikle riktig teknologi og anlegg, og således legge ansvaret der det hører hjemme - på næringen og ikke på sjøfuglene. Nytteverdien av å skyte sjøfugler er verken sannsynlig eller dokumentert. Erfaring har vist at felling har kortvarig effekt på skader, og man må anta at det er skremmingen av fugler gjennom å løsne skudd som har noe effekt på kort sikt, ikke selve avlivningen av enkeltfugler. Når det finnes åpne og tilgjengelige mat vil det stadig komme nye fugler til anleggene. Dersom det er mer kostnadseffektivt å forsyne seg av produktene som produseres enn å beite i nærliggende områder, vil alltid problemet vedvare og fuglene konsentreres nært anleggene.

Et nylig eksempel fra Ørland kommune (se vedlegg) er graverende. Her ble det gitt fellingstillatelse på ærfugl, en art som er i alvorlig tilbakegang. Overvåking av

Trondheimsfjorden viser en halvering av vinterbestanden de senere år. Nedgangen har vært størst fra Trøndelag og nordover til Lofoten. Nedgangen føyer seg inn i et bekymringsfullt mønster. På den svenske rødlisten er arten plassert i kategorien sårbar (VU). I perioden 2001-2012 er bestandsreduksjonen i Sverige på minst 50 %, og på 40-60 % i løpet av de siste 30 årene. Arten står også oppført som nær truet (NT) på den globale rødlisten. I denne sammenhengen er det naturlig å påpeke trekket av ærfugl som foregår vestover fra den svenske hekkebestanden utenom hekketiden. Skyting av ærfugler ved oppdrettsanlegg rammer den norske minkende hekkebestanden, og går ut over truede hekkebestander fra Sverige og andre naboland.

Miljødirektoratet har i lengre tid arbeidet med en revisjon av forskriften om felling av arter som gjør skade. Dette arbeidet så ut til å nærme seg en konklusjon i 2013 - 2014, etter som direktoratet da sendte ut et forslag til ny forskrift på høring. Arbeidet en ny forskrift var ferdig våren 2015, men av politiske årsaker er et nytt forslag hverken presentert eller iverksatt. I forslaget til ny viltsforskrift som nå er på høring er en rekke sjøfugler fortsatt inkludert, også ærfugl. Våre krav om å stanse uttak av sjøfugler som oppholder seg ved oppdrettsanlegg må implementeres i arbeidet med handlingsplan for sjøfugler, som ledes av Klima- og miljødepartementet.

Oppsummert:

- Skadefelling på sjøfugler som gjør skade ved oppdrettsanlegg er ikke hensiktsmessig, og det finnes ikke logiske eller vitenskapelige grunner til å fortsette med ordningen.
- Situasjonen er forverret av manglende oppdatering av skadefellingsforskriften, som inneholder tillatelse til å gi skadefelling på truede og rødlistede fuglearter/bestander.
- NOF og Naturvernforbundet krever endring i gjeldende praksis, og at det blir klargjort i konsesjonsvilkårene at skyting av sjøfugler på ingen måte er et aktuelle tiltak.
- Vi ber om at våre merknader tas med i arbeidet som nå foregår med utarbeidelse av en handlingsplan for sjøfugler.

Dersom dere ønsker kan vi stille på møte for å diskutere problemstillingen.

Norsk Ornitologisk Forening

Naturvernforbundet

Kjetil Aa. Solbakken,
Generalsekretær

Arnodd Håpnes,
Fagleder

Vedlegg:

TILLATELSE TIL FELLING AV SKADEGJØRENDE ÆRFUGL, FORLENGELSE -
NORGESSKJELL - SNADDER OG SNASKUM

KOPI:

Miljødirektoratet